

Myšlení

PhDr. Michaela Peterková, www.psyx.cz

Typy myšlení a důležitý pojem "pojem"

Myšlení se vedle vnímání, učení aj. řadí k tzv. kognitivním procesům (kognitivní = poznávací, tj. umožňující a zprostředkující poznávání) a jde v podstatě o operování s informacemi - vjemy, představami a pojmy. Myšlení nám umožňuje hledat dosud neobjevené vlastnosti psychických elementů, nové vztahy mezi nimi a tím vlastně řešit problémy; řešení problémů se mnohdy uvádí jako zcela základní účel schopnosti myslet.

Problém je situace, kdy známe cíl, ale ne cesty, jak ho dosáhnout. Nějaká schůdná cesta se hledá právě v procesu myšlení (problémem může být cokoliv - potřebujeme se dostat včas do práce, ale už je moc pozdě - "vymyslíme", že namísto chůze tentokrát pojedeme autem, nebo zavoláme, že musíme neočekávaně s dítětem k lékaři a budeme tedy mít trochu zpoždění; problém je zavázat si tkaničku, když je jedna ruka v sádře atp.). Je tedy třeba zjistit, kde je slabé místo oné situace a něco na ní změnit směrem k žádoucímu stavu a to vše je úkol pro myšlení.

Existuje množství možností, jak dělit myšlení, myšlenkové operace. Například se rozlišuje myšlení konvergentní a divergentní. Při konvergentním myšlení postupuje jedinec nějakou již známou cestou, nehledá nic nového, originálního (např. zaběhnutý postup při vaření kávy); naopak divergentní myšlení se vyznačuje tvořivostí, objevováním (týká se všech nových situací, s nimiž se potřebujeme sami vypořádat). Tomuto postupu se někdy říká heuristika (nenáhodná podobnost se známým antickým výkřikem "Heuréka").

Dále lze rozlišit myšlení konkrétní a abstraktní - konkrétní se týká manipulace s něčím reálně existujícím (dítě staví z kostek), abstraktní pak kupř. matematických a jiných symbolů, idejí...

Další možností dělení myšlenkových operací je dělení na deduktivní a induktivní postupy. Při dedukci nikdy neobjevíme nic nového - prostě jen vysuzujeme z něčeho obecného na něco jednotlivé (jestliže je dáno, že všechna čísla končící na sudou číslovku nebo nulu jsou dělitelná dvěma, dedukcí - tedy aniž bychom to museli v praxi zkoušet - dospějeme k tomu, že 544 lze dělit dvěma). Induktivní postup sleduje opačnou cestu - od jednotlivého k obecnému. Např. jedinec si všimne, že všichni psi, které doposud potkal, mají čtyři nohy; může tedy učinit induktivní úsudek, že všichni psi mají čtyři nohy - takový úsudek ale platí pouze do chvíle, než narazí na psa, který má končetin méně. Základní vlastností induktivních úsudků je to, že platí pouze s určitou pravděpodobností, nikdy ne na 100%.

Efektivitě a možnostem lidského myšlení významně napomáhá existence pojmů. Pojem je určitá obecná kategorie, pod níž se přiřazují příslušné objekty a která v sobě obsahuje podstatný společný základ těchto

Online testy na

www.psychotesty.psyx.cz

EQ-TEST

Test emoční inteligence Dokážete komunikovat s druhými, umíte správně odhadnout, jak se cítí? Vládnete svým emocím nebo ony ovládají vás?

OSPAT

Test typů a poruch osobnosti Jaké je celkové zaměření vaší osobnosti? Nemáte některé vlastnosti příliš silně nebo naopak příliš slabě vyvinuté?

BITEPT

Test psychických poruch Dělá vám starosti vaše psychika? Chcete pomoci odhadnout, jak jste na tom s duševním zdravím?

FULJOB

Test profesní orientace Na jakou školu nebo práci se hodíte? S jakou profesí ladí vaše osobnost?

MEMREX/COGIT

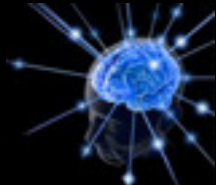

Test paměti a test mentálního výkonu. Jak funguje vaše paměť? Jak dobří jste v zapamatování a vybavení? Myslí vám to pružně, rychle a bezchybně? Neselháváte v pozornosti?

Online testy na

www.psychotesty.psyx.cz

Inteligentní test osobnosti IES

* hodnotí 14 klíčových lidských vlastností

* podrobné vyhodnocení bez čekání, ihned

www.psychonet.cz

Stáhněte si relaxaci v mp3

* relaxační metody pomáhají proti úzkosti, stresu, při potížích se spánkem a jiných problémech

www.relaxace.psychoweb.cz

Online programy proti úzkosti a depresi

* zbavte se svých potíží z pohodlí svého domova

* zcela anonymní

* potřebujete jen zájem a internet

www.velka.zlutasova.cz

Test duševního zdraví - MENFIT

* posuzuje pozitivní i negativní vlivy na vaši psychiku

* zjišťuje možný výskyt nejčastějších psychických poruch

www.psychonet.cz

objektů. Máme např. pojem "auto", který může zahrnovat charakteristiky jako: karoserie na 4 kolech, sedačky, volant, benzín/nafta, startuje, jezdí, brzdí... Na základě toho pod tento pojem přiřadíme auta různých značek, různé velikosti, barvy atp. Pojmy máme řazeny hierarchicky podle míry, do jaké jsou obecné. Nad pojmem "auto" bude třeba cosi jako "dopravní prostředek", pod ním pak třeba "kombík." Pojmy nám výrazně zjednodušují život - není třeba pokaždé zkoumat, zda to, co vidíme před sebou, má volant a umí to jezdit - jestliže ten objekt zařadíme pod příslušný pojem, tento pojem v sobě ty podstatné charakteristiky zahrnuje. S pojmy se jedinec nerodí; všechny se je učí během vývoje, a to buď vlastní zkušeností nebo sdělením někoho jiného. Je zřejmé, že dobře strukturovaná, bohatá a uspořádaná soustava pojmů umožňuje efektivnější myšlení, než když jsou pojmy seskupeny chaoticky a obsahují málo charakteristik nebo charakteristiky nepřesné.

autor: PhDr. Michaela Peterková, www.psyx.cz

www.psychonet.cz

Psychologie na internetu:

www.psychotesty.psyx.cz > online psychologické testy

www.psychoweb.cz > články z psychologie, výtahy z knih

www.psychonet.cz > inteligentní testy osobnosti

www.profi.psychonet.cz > psychologické testy pro firmy a personalistiku

www.velka.zlutasova.cz > online programy proti depresi a úzkosti

www.chytra.zlutasova.cz > kurzy základů psychologie přes internet

www.relaxace.psychoweb.cz > relaxace v mp3 ke stažení

www.psyx.cz > testy, poradna, hypnóza